

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Факультету соціології і права

Протокол № 7 від «24» «ЛЮТОГО» 2020 р.

Голова вченої ради _____ Яна ЦИМБАЛЕНКО

М.П.

ПРОГРАМА

комплексного фахового випробування

для вступу на освітню програму підготовки магістра

«Врегулювання конфліктів та медіація»

за спеціальністю 054 Соціологія

Програму рекомендовано кафедрою

Соціології

Протокол №6 від «22» «СІЧНЯ» 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Павло КУТУЄВ

Київ – 2020

ВСТУП

Метою програми Комплексного фахового випробування при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра за освітньою програмою «Врегулювання конфліктів та медіація» (далі – Комплексне фахове випробування) є викладення основних вимог щодо проведення Комплексного фахового випробування в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», надання вступникам вичерпної інформації стосовно обсягу навчального матеріалу, що виноситься на Комплексне випробування, критеріїв його оцінювання та процедури проведення.

Метою Комплексного фахового вступного випробування є з'ясування рівня знань та вмінь, необхідних вступникам для опанування ними освітньо-професійних програм підготовки магістра за освітньою програмою «Врегулювання конфліктів та медіація».

Завданнями Комплексного фахового випробування є: оцінювання теоретичної підготовки вступників з фахових дисциплін; виявлення рівня їх аналітичних здібностей, вміння узагальнювати теоретичну інформацію; оцінювання спроможності вступників до послідовного, логічного та аргументованого викладення навчального матеріалу та власних думок; визначення здатності застосовувати набуті знання в практичній діяльності.

Дана Програма складається зі Вступу, Основного викладу, в якому викладено повний перелік навчального матеріалу, що виноситься на Комплексне фахове випробування, рекомендованої літератури та Прикінцевих положень, в яких, зокрема, описано критерії оцінювання відповідей вступників та наведено приклад типового екзаменаційного білета.

Комплексне фахове випробування включає в себе розділи з наступних дисциплін:

- 1) «Соціологія»;
- 2) «Методологія, методи та технології соціологічних досліджень»;
- 3) «Якісні методи соціологічних досліджень»;
- 4) «Кількісні методи соціологічних досліджень»;

Комплексне фахове випробування проводиться в письмовій формі за екзаменаційними завданнями.

Кожне екзаменаційне завдання містить 2 екзаменаційних питання з дисциплін, що включені до цієї програми.

Загальна тривалість часу, відведеного вступникам для виконання екзаменаційного завдання, складає 60 хвилин.

ОСНОВНИЙ ВИКЛАД

Екзаменаційні питання з дисципліни «Соціологія» для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за освітньою програмою «Врегулювання конфліктів та медіація»

1. Охарактеризувати соціологічне знання і його специфіку: єдність історичного досвіду і сучасність.
2. Дати визначення соціологічному розумінню гендера, охарактеризувати гендер як соціальний конструкт.
3. Проаналізувати місце гендеру у структурі соціальної нерівності, охарактеризувати гендерну природу владних інституцій.
4. Охарактеризувати методи соціології О. Конта. Визначити місце О. Конта в історії соціології.
5. Обґрунтувати роль і значення вчення Г.Спенсера для розвитку соціологічної науки.

6. Охарактеризувати девіації як соціальне явище. Визначити типи девіацій (негативні та позитивні, інтравертні та екстравертні, індивідуальні та групові, первинні та вторинні).
7. Охарактеризувати особистість у системі соціальних зв'язків. Визначити етапи і агенти соціалізації.
8. Визначити поняття «система», «соціальна система». Охарактеризувати основні риси соціальної системи.
9. Проаналізувати соціальну структуру суспільства, підґрунтя для виділення видів структур.
10. Проаналізувати поняття соціального стереотипу, охарактеризувати основні гендерні стереотипи.
11. Проаналізувати особливості соціологічного підходу до аналізу груп. Визначити поняття «квазігрупи».
12. Проаналізувати інституціоналізацію як соціальний феномен. Визначити функції соціальних інститутів.
13. Визначити поняття і місце соціальної мобільності в суспільному розвитку, фактори соціальної мобільності, типи соціальної мобільності. Поняття соціального ліфту.
14. Порівняти між собою історичні типи стратифікації. Визначити особливості стратифікації інформаційних суспільств.
15. Визначити поняття соціальної стратифікації. Порівняти між собою функціональний та конфліктний підходи в її аналізі.
16. Охарактеризувати механізм, типи і функції соціального контролю. Значення нормативної регуляції в суспільстві.
17. Охарактеризувати основні наукові підходи до визначення організацій. Основні риси організацій. Поняття «організаційного ефекту» в соціології.
18. Розкрити сутність поняття «цінності» в соціології. Визначити підходи до класифікації цінностей.
19. Охарактеризувати поняття «соціальна взаємодія», «соціальні відносини» та «соціальні зв'язки».
20. Розкрити особливості класових теорій К. Маркса і М. Вебера.
21. Проаналізувати класовий підхід Дж. Голдторпа.
22. Охарактеризувати класовий підхід Е. Райта.
23. Охарактеризувати поняття та елементи корпоративної культури, порівняти її основні типи.
24. Охарактеризувати сучасні західні соціологічні концепції мас-медіа. Концепції ліберального плюралізму, культиватії, постмодернізму.
25. Охарактеризувати основні методологічні підходи до визначення та аналізу еліти.
26. Розкрийте основний зміст положень історико-соціологічного методу.
27. Розкрити основні положення теорії структурного функціоналізму.
28. Розкрити основні положення теорії символічного інтеракціонізму.
29. Розкрити зміст положення М.Вебера про соціальну дію та її типи.
30. Проаналізуйте статус концепції розвитку та модернізації в соціологічному дискурсі.

**Екзаменаційні питання з дисциплін «Методологія соціологічних досліджень»,
для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра
за освітньою програмою «Врегулювання конфліктів та медіація»**

1. Визначити місце і роль соціологічних досліджень в соціологічній науці, специфіку предмету і методи соціологічного дослідження;
2. Розкрити історичні передумови кількісних та якісних методів у соціології, генезису ідей у їхньому становленні;
3. Визначити принципи організації соціологічних досліджень;
4. Розкрити структуру програми соціологічного дослідження як документу, що регламентує норми и логіку емпіричного пізнання;
5. Розкрити сутність процедурно-методичної частини програми.
6. Охарактеризувати основні постулати етичного кодексу соціолога.
7. Визначити специфіку теоретичної, емпіричної та операціональної інтерпретації понять як складової програми соціологічного дослідження. Навести приклад інтерпретації одного поняття.
8. Проаналізувати особливості застосування якісних і кількісних методів в соціологічних дослідженнях;
9. Визначити типові помилки при застосуванні комп'ютерних засобів обробки даних в соціологічних дослідженнях;
10. Охарактеризувати окремі види соціологічного дослідження, можливості й обмеження їх застосування.

**Екзаменаційні питання з дисциплін «Кількісні методи соціологічних досліджень»
для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра
за освітньою програмою «Врегулювання конфліктів та медіація»**

1. Дайте характеристику методам багатовимірною аналізу (факторний, кластерний): їх сутність, евристичні можливості та застосування в соціології.
2. Визначити особливості, переваги та обмеження використання кореляційного аналізу в соціологічному дослідженні, коефіцієнти кореляції для різних типів шкал.
3. Охарактеризувати метод регресійного аналізу. Порівняти просту (парну) та множинну лінійну регресії, визначити особливості застосування логістичної регресії.
4. Визначити особливості вимірювання в соціології, охарактеризувати шкали для вимірювання, роль описової статистики в аналізі соціологічної інформації.
5. Визначити поняття генеральної та вибіркової сукупності в соціології. Розкрити критерії якості соціологічної інформації (репрезентативність, надійність, валідність).
6. Охарактеризувати сутність перевірки статистичних гіпотез, параметричні та непараметричні критерії для перевірки гіпотез.
7. Проаналізувати методи ймовірнісної (випадкової) вибірки. Багатоступенева комбінована вибірка: особливості та приклади застосування.
8. Визначити особливості кількісних методів збору соціологічної інформації.
9. Визначити особливості методу експертних опитувань. Охарактеризувати види експертних опитувань.
10. Контент аналіз як кількісний метод аналізу документів: сутність, пізнавальні можливості, основні поняття.

**Екзаменаційні питання з дисциплін «Якісні методи соціологічних досліджень»
для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра
за освітньою програмою «Врегулювання конфліктів та медіація»**

1. Охарактеризувати специфіку якісних методів збору та аналізу соціологічної інформації в контексті інших методів.
2. Охарактеризувати триангуляцію як метод перехресної інтерпретації даних в якісному дослідженні.
3. Охарактеризувати основні вимоги та етапи підготовки проекту якісного дослідження.
4. Визначити особливості традиційного (неформалізованого аналізу документів).
5. Розкрити особливості та напрямки використання якісної компоненти у контент-аналізі.
6. Охарактеризувати фокус-групові дискусії як метод збору соціологічної інформації: зондувальні та проєктивні методики.
7. Розкрити загальні принципи формування груп учасників фокус-груп, функції та якості модератора.
8. Розкрити сутність специфіки використання монографічного методу в соціологічних дослідженнях його можливості і межі застосування..
9. Розкрити специфіку включеного спостереження. Визначити особливості, переваги та недоліки методу включеного спостереження.
10. Охарактеризувати особливості методики і техніки проведення глибинного інтерв'ю.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

**Приклад типового завдання комплексного фахового випробування
Зразок екзаменаційного завдання**

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

Комплексне фахове випробування при вступі на навчання
для здобуття ступеня магістра за освітньою програмою «Врегулювання конфліктів та медіація»

Екзаменаційне завдання № 00

1. Розкрити сутність поняття «цінності» в соціології. Визначити підходи до класифікації цінностей.
2. Охарактеризувати первинну та вторинну соціологічну інформацію.

Затверджено Вченою радою факультету соціології і права протокол № 7 від «24» лютого 2020 р.

Голова
атестаційної комісії _____ Яна ЦИМБАЛЕНКО
(підпис)

Голова
підкомісії _____ Павло КУТУСВ
(підпис)

Під час Комплексного фахового випробування **вступникам забороняється користуватися будь-якою допоміжною літературою (підручниками, посібниками, науково-практичними коментарями, текстами нормативно-правових актів (кодексів, законів та ін.) як в паперовому, так і в електронному вигляді тощо) та будь-якими іншими джерелами інформації (мережею Інтернет тощо), а також технічними засобами.**

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання відповіді вступника враховують повноту та правильність відповіді, а також здатність вступника узагальнювати отримані знання; застосовувати загальні та специфічні наукові методи, принципи та закони на конкретних прикладах; аналізувати, інтерпретувати та оцінювати факти, події, процеси суспільного життя; чітко, послідовно та обґрунтовано аргументувати власну відповідь.

Підсумкова оцінка визначається за результатами комплексної перевірки знань вступників(табл.1.).

Таблиця 1. Рейтинг балів за виконання кожного виду завдання

Вид завдання	Кількість балів, які може отримати вступник
завдання I.	50 балів
завдання II.	50 балів
Всього	100 балів

Рейтинг балів, отриманих за завдання I та II наведено в табл.2.

Таблиця 2. Рейтинг балів, отриманих за виконання завдання I та II

Кількість балів за завдання	Обґрунтування
50-45 балів	виставляється, якщо відповідь на питання повна, чітка, лаконічна, по суті поставленого питання. Вступник демонструє вичерпне знання навчального матеріалу в заданому обсязі, високий рівень умінь та навичок, що передбачає правильне та точне використання соціологічної термінології. Вступник детально роз'яснює поняття та їхні ознаки з наведенням у необхідних випадках класифікацій та прикладів, вміє послідовно аргументувати власну відповідь, логічно структурувати матеріал, вірно та обґрунтовано приймає рішення в різних ситуаціях.
44-39 балів	виставляється, якщо відповідь на питання досить повна, чітка, послідовна, по суті поставленого питання. Вступник демонструє повні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь та навичок, що передбачає правильне та точне використання соціологічної термінології. Вступник роз'яснює поняття та їхні ознаки з наведенням класифікацій та прикладів у необхідних випадках, вміє обґрунтовано та послідовно викладати матеріал, але має певні труднощі в формулюванні термінів та понять, зокрема, допускає несуттєві неточності при відповіді (наприклад, у формулюванні висловлювань, роз'ясненні термінів та понять або щодо об'єму необхідного навчального матеріалу, без наведення прикладів або класифікацій в окремих випадках),

	допускає виправлення та/або закреслення.
38-33 балів	виставляється, якщо відповідь на питання в цілому чітка, послідовна, по суті поставленого питання, вступник демонструє достатньо повні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, вміє в більшості випадків вірно та обґрунтовано приймати рішення в різних ситуаціях, але має певні труднощі в формулюванні термінів та понять, зокрема, допускає неточності при відповіді (наприклад, у формулюванні висловлювань, роз'ясненні термінів та понять або недостатній об'єм навчального матеріалу, без наведення прикладів або класифікацій в необхідних випадках), допускає виправлення та/або закреслення.
32-27 балів	виставляється, якщо відповідь на питання неповна, не достатньо чітка. Вступник засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає суттєві неточності в формулюванні термінів та понять, використовує наявні знання переважно для вирішення стандартних задач, зокрема, відповідь ґрунтується на загальних висловлюваннях без пояснення сутності понять, містить досить істотні помилки, що свідчить про поверхневе знання навчального матеріалу.
26-21 балів	виставляється, якщо відповідь на питання неповна, нечітка, поверхнева. Вступник частково засвоїв основний теоретичний матеріал, допускає істотні неточності в формулюванні термінів та понять, вміє використовувати наявні знання переважно для вирішення стандартних задач, зокрема, відповідь ґрунтується на загальних висловлюваннях, без пояснення сутності понять, містить істотні помилки, що свідчить про дуже поверхневе знання навчального матеріалу.
1-20 балів	виставляється, якщо відповідь на питання неправильна, помилкова, не відповідає змісту питання. Вступник демонструє повне незнання відповідного навчального матеріалу та нездатність застосовувати знання на практиці.
0 балів	виставляється, якщо відповідь на питання відсутня.

При перевірці роботи кожного вступника спочатку перевіряється та оцінюється за наведеною вище шкалою відповідь за кожне з двох питань екзаменаційного білета.

Загальна оцінка за Комплексне фахове випробування визначається **за сумою балів за два питання** екзаменаційного білета за формулою:

$$Оц(Заг) = Оц(СОЦ) + (Оц(МС) \text{ або } Оц(КМ) \text{ або } Оц(ЯМ)), \text{ де:}$$

Оц(Заг) – загальна оцінка (максимум 100 балів);

Оц(СОЦ) – оцінка з дисципліни «Соціологія» (максимум 50 балів);

Оц(МС) – оцінка з дисципліни «Методологія соціологічних досліджень»

Оц(КМ) – оцінка з дисципліни «Кількісні методи соціологічних досліджень»

Оц(ЯМ) – оцінка з дисципліни «Якісні методи соціологічних досліджень»

} макс.50 балів

Загальна оцінка за комплексне фахове випробування обчислюється як проста арифметична сума вагових балів двох відповідей. Дана сума за допомогою таблиці відповідності, поданої нижче, перераховується.

Таким чином, за результатами комплексного фахового випробування вступник може набрати від 100 до 200 балів.

Таблиця відповідності оцінок РСО (60...100 балів) оцінкам ЄВІ (100...200 балів)

Оцінка РСО	Оцінка ЄВІ	Оцінка РСО	Оцінка ЄВІ	Оцінка РСО	Оцінка ЄВІ	Оцінка РСО	Оцінка ЄВІ
60	100,0	70	125,0	80	150,0	90	175,0
61	102,5	71	127,5	81	152,5	91	177,5
62	105,0	72	130,0	82	155,0	92	180,0
63	107,5	73	132,5	83	157,5	93	182,5
64	110,0	74	135,0	84	160,0	94	185,0
65	112,5	75	137,5	85	162,5	95	187,5
66	115,0	76	140,0	86	165,0	96	190,0
67	117,5	77	142,5	87	167,5	97	192,5
68	120,0	78	145,0	88	170,0	98	195,0
69	122,5	79	147,5	89	172,5	99	197,5
						100	200,0

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ з дисципліни «Соціологія»

1. Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки / [Пер. з франц.]. – К.: Юніверс, 2004. – 688 с.
2. Гендер для медій: Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / за ред. М.Маєрчик, О.Плахотнік, Г.Ярманової. – К.: Критика, 2014. – 218 с.
3. Кодекс соціолога. [електроний ресурс] режим доступу: <http://www.sau.kiev.ua/codex.html>
4. Козловець Є.А. Соціологія: словник термінів і понять. – К.: Кондор, 2006. – 372 с.
5. Кутуєв П.В. Концепції розвитку та модернізації в соціологічному дискурсі: еволюція дослідницьких програм. К.: “Сталь”, 2005. 500 с. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/0B_AwM9I0LK_yV0JtYWdoMlo4aTc4NIZjZGtYaTI3WXVVT0gw/edit?pli=1
6. Кутуєв П.В., Богданова О.В., Клименко М.І. та ін. Теорія соціальних змін: сучасні соціологічні концептуалізації: Навчальний посібник / П.В. Кутуєв, О.В. Богданова, М.І.Клименко. та ін.. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2014– 220с
7. Крос Кетлін, Гакет Роберт. Політична комунікація й висвітлення новин у демократичних суспільствах. Перспективи конкуренції / Кетлін Крос, Роберт Гакет; пер. з англ. – К. : Основи, 2000. – С. 43 – 62.
8. Леш С. Соціологія постмодернізму / [Пер. з англ. Ю. Олійник]. – Львів: Кальварія, 2003. – 344 с.
9. Масионис Джон Социология. – М.: Питер, 2004. - 752 с.
10. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження 2-ге видання, доп., Київ, 2007 - 320 с
11. Паниотто В.И. Качество социологической информации. — [Київ](#): Наукова думка, 1986. - 206 с.
12. Паниотто В.І. Статистичний аналіз соціологічних даних. - У співав. з В.С. Максименко, Н.М.Харченко. Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. – 270 с.
13. Погорілий О.І. Соціологічна думка ХХ ст.: Посібник. – К., 1996. – 224 с.
14. Ручка А.О., Танчер В.В. Курс історії теоретичної соціології: Навч. посібник. – К., 1995. – 223 с.

15. Соціологічна теорія: традиції та сучасність: Навч. посібник / [Ред. А. Ручка]. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2007. – 363 с.
16. Соціологія: Навч. посібник / [Ред. С. Макеєв]. – К.: Знання, 2005. – 455 с.
17. Соціологія: Підручник для студ. ВНЗ / [Ред. В. Городяненко]. – К.: Академія, 2002. – 560с.
18. Соціологія: терміни, поняття, персоналії / [Ред. В. Піча]. – К.: Каравела; Львів: Новий Світ-2000, 2002. – 480с.
19. Тьоніс Ф. Спільнота та суспільство / [Пер. з нім. Н. Комарова, О. Погорілий]. – К.: Дух і літера, 2005. – 262с.
20. Фролов С.С. Социология организаций: учеб. для студентов вузов / Режим доступа // <http://www.alleng.ru/d/sociol/soc024.htm>.
21. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. – Львів: Кальварія, 2004. – 544с.
22. Шкаратан О. И. Социология неравенства. Теория и реальность [Текст] / О. И. Шкаратан ; Нац.исслед.ун-т «Высшая школа экономики». – М.: Изд.дом Высшей школы экономики, 2012. – 526 с.
23. Юрій М.Ф. Соціологія: підручник. – К.: Кондор, 2007. – 288с.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

з дисциплін «Методологія соціологічних досліджень», «Кількісні методи соціологічних досліджень», «Якісні методи соціологічних досліджень»

1. Белановский С.А. Глубокое интервью: Учебное пособие.. - М.: Никколо-Медиа, 2001 - 320 С.
2. Белановский С.А. Метод фокус-групп [Электронный доступ]. – Режим доступа: <http://www.management.com.ua/marketing/mark053.html>
3. Головаха Е.И. Социологическое знание: специфика, критерии научности и перспектива развития // Социология: теория, методы, маркетинг. 2004. - № 1. - С. 5-14.
4. Ельмеев В.Я., Овсянников В.Г. Прикладная социология: Очерки методологии. – 2-е изд. – СПб.: Изд-тво Спб. гос. ун-та, 1999. – 285 с.
5. Структура и уровни социологического знания: традиции и новые концепции (Интервью с А. Бороноевым, А. Кравченко, В. Култыгиным, Г. Татаровой, Ж. Тощенко, В. Ядовым) // Социологические исследования. - 2003. - № 9. - С. 3-17.
6. Тавокин Е.П. Социологическая информация в управлении: роль, методы получения и обработки. Учеб. пособие. М.: МАКС Пресс, 2006.
7. Цариценцева Е.В. Социологическая информация в контексте государственного управления // www.orenburg.ru/culture/credo/17/6.html
8. Батыгин Г.С. Обоснование научного вывода в прикладной социологии. М. 1986.
9. Батыгин Г.С. Лекции по методологии социологических исследований: Учеб. для студентов гуманитар. вузов и аспирантов / Ин-т "Открытое о-во". - М.: Аспект-Пресс, 1995. - 386 с.
10. Белановский С.А. Метод фокус-групп. – М., 1996.
11. Готлиб А.С. Введение в социологическое исследование. Качественный и количественный подходы. Методология. Исследовательские практики: Уч. пос. – 2-е изд. – М.: Флинта; МПСИ, 2005. – 384 с.
12. Гречихин В.Г. Лекции по методике и технике социологических исследований. М. 1988.
13. Гуров Ю.С. Методология и методика социологических исследований. Чебоксары. 1995.
14. Девятко И.Ф. Методы социологического исследования.— Екатеринбург: Изд-во Урал, ун-та, 1998.— 208 с.
15. Девятко И. Методы социологического исследования. М., 1998. - 208 с.
16. Ельмеев В.Я., Овсянников В.Г. Прикладная социология. СПб., 1999.

17. Методологія досліджень мас-медіа: робоча книга (handbook) / за заг. ред. К. Г. Сіріньок-Долгарьової. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. – 156 с.
18. Ньюман Л. Значение методологии :три основных подхода /Пер. Т. А. Клименковой. //Социологические исследования. -1998. - N 3. - С. 122 – 134
19. Панина Н.В. Технология социологического исследования. Курс лекций [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://194.44.152.155/elib/local/r362.pdf>
20. Паниотто В.И. Качество социологической информации. – К., 1986.
21. Панченко Л. Ф. Математичні та статистичні методи аналізу соціологічної інформації : Практикум / Л. Ф. Панченко; КПІ ім. І. Сікорського, 2018. – 289 с.
22. Прохоров Е.П. Методология – предмет новой «парадигмы» социологического знания. // Социс — 1994. №3.
23. Татарова Г.Г. Методология анализа данных в социологии (введение): Учебник для вузов. – 2-е изд. – М.: NOTE BENE, 1999.
24. Хеллевик О. Социологический метод/Пер. с норв. – М., 2002.
25. Чурилов Н.Н. Типология и проектирование выборочного социологического исследования (история и современность). – К.: Факт, 2008. – 366с.
26. Ядов В.А.. Методология социологического исследования. — М., 1999.
27. Ядов В.А.. Социологическое исследование: методология, программа, методы. — Самара: изд-во «Самарский университет», 1995.
28. Катков В.М. Социологические исследования - инструмент реструктуризации и управления на промышленном предприятии // Журнал депонированных рукописей. - №10 - октябрь, 2000.
29. Мельниченко А.А., Пиголенко І.В. Використання соціальних досліджень у профілактиці СНІДу. // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - №1(6), 2004. – С. 80-86.
30. Попов В.Д. Социальная информатиология - наука XXI века (проблемы становления и развития). М.: Изд-во РАГС, 2004.
31. Попов В.Д. Судьба социальной информатиологии и реформы государственной службы // Социум и власть. 2004. № 3.
32. Култыгин В.П. Методологические проблемы социальных наук сегодня //Социальные процессы и социальная политика /Московский государственный социальный университет; Академия социологии и управления. - Вып.6. - Ч.2. - М.: Союз, 2000. - С.78-85.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ

Кутуєв П.В. д. соц. н., професор, зав. кафедри соціології	_____
Пиголенко І.В. к. ф. н., доцент, доцент кафедри соціології	_____
Єнін М.Н. к. соц. н., доцент, доцент кафедри соціології	_____
Коржов Г.О. к. соц. н., доцент, доцент кафедри соціології	_____
Коломієць Т.В. к. філос. н., доцент, доцент кафедри соціології	_____
Якубін О.Л. к. політ. н., старший викладач кафедри соціології	_____